

Περίληψεις ημερίδας

Τρανς άνθρωποι -Το πλαίσιο για μια ζωή με αξιοπρέπεια και ισοτιμία

Τετάρτη 17 Γενάρη 2018, ώρα 17:00

10ος όροφος του Πύργου της Παιδαγωγικής, ΑΠΘ

Διοργάνωση: Επιτροπή Φύλου και Ισότητας στο ΑΠΘ

- Έφη Κουνουγέρη -Μανωλεδάκη, Ομότιμη Καθηγήτρια Νομικής, ΑΠΘ.

Από τον ορισμό της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής μέχρι και τη ψήφιση του ν. 4491/2017.

Η κ. Κουνουγέρη -Μανωλεδάκη θα αναφερθεί στην προετοιμασία, στη φιλοσοφία και στα νομοθετικά ερείσματα του νέου νόμου 4491/2017 (Σύνταγμα, διεθνή νομοθετικά κείμενα) και θα παρουσιάσει τις βασικές ρυθμίσεις του, ιδίως σε σύγκριση με το προηγούμενο δίκαιο. Στη συνέχεια θα σχολιάσει τα θετικά σημεία του νέου νόμου (ιδίως την κατάργηση των προσπαιτούμενων ιατρικών επεμβάσεων), καθώς και τα αδύνατά του σημεία με ιδιαίτερη επικέντρωση κυρίως στο ζήτημα των ανηλίκων, στην προϋπόθεση της αγαμίας που απαιτείται για όποιον άνθρωπο θέλει να προχωρήσει στην αναγνώριση της ταυτότητας του φύλου του, στη διαδικασία μέσω του δικαστηρίου και στο θέμα της παράλειψης της δυνατότητας καταχώρισης του "τρίτου φύλου".

Τέλος, θα επισημάνει ορισμένα ειδικά ζητήματα που αφορούν στις συνέπειες της νομικής αναγνώρισης της ταυτότητας φύλου, όπως αυτές που αφορούν στα ανήλικα παιδιά που τυχόν έχει ο άνθρωπος που "διόρθωσε" το φύλο του (γονική τους μέριμνα, μεταβολές στα έγγραφα που αφορούν στα παιδιά λόγω της διόρθωσης του φύλου του γονέα), ή στα θέματα του απορρήτου.

- Βασίλης Σωτηρόπουλος, Συμπαραστάτης της Περιφέρειας Αττικής, Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω.

Ο νόμος 4491/2017 για την ταυτότητα φύλου και η εφαρμογή του

Ο κ. Σωτηρόπουλος θα αναφερθεί στη δικαστηριακή πρακτική της νομικής αναγνώρισης ταυτότητας φύλου σε ειρηνοδικεία της πρωτεύουσας αλλά και της περιφέρειας.

- **Λίνα Παπαδοπούλου**. Αναπλ. Καθηγήτρια Νομικής, ΑΠΘ

Η απόφαση του Γερμανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου υπέρ της νομικής καταχώρισης "τρίτου φύλου"

Η κ. Παπαδοπούλου θα αναφερθεί στην απόφαση BvR 2019/16 της 10 Οκτωβρίου 2017 του Γερμανικού Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου (ΓΟΣΔ). Το Γερμανικό Συνταγματικό Δικαστήριο έκρινε ότι η υποχρέωση δήλωσης φύλου στο ληξιαρχείο σε συνδυασμό με την ύπαρξη δύο μόνον θετικών εγγραφών (άρρεν / θήλυ) και παρά τη νομοθετική πρόνοια του 2013 περί μη καταχώρισης όταν το νεογέννητο δεν μπορεί να καταταγεί ούτε στο άρρεν ούτε στο θήλυ, προσβάλλει τα θεμελιώδη δικαιώματα των ανθρώπων που σταθερά δεν κατατάσσονται σε κανένα από τα δύο φύλα, και συγκεκριμένα τα δικαιώματα στην προσωπικότητα σε συνδυασμό με την αξία του ανθρώπου και την απαγόρευση αρνητικών διακρίσεων με βάση το φύλο, όπως τα δικαιώματα αυτά κατοχυρώνονται στο γερμανικό Σύνταγμα. Βάσει της απόφασης του Δικαστηρίου, πρέπει να εισαχθεί στη Γερμανική Νομοθεσία μία σύμφωνη με το Σύνταγμα νομοθετική ρύθμιση μέχρι τις 31.12.2018.

- **Μαρίνα Γαλανού**, Πρόεδρος του Σωματείου Υποστήριξης Διεμφυλικών (ΣΥΔ)

Ταυτότητα, έκφραση και χαρακτηριστικά φύλου: Οι σύγχρονες εξελίξεις

Η κ. Γαλανού θα αναφερθεί στις προβλέψεις του νόμου 4491/2017, τις περιοριστικές προϋποθέσεις και τα κενά του -ιδιαίτερα σε σύγκριση και αντιπαραβολή με το δίκαιο για τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου άλλων χωρών του Συμβουλίου της Ευρώπης-, που θα μας υποδείξουν τις προκλήσεις για το μέλλον στην κατεύθυνση μιας ολιστικής προσέγγισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των τρανς και ίντερσεξ ανθρώπων.

- **Στέργιος Καπρίνης**. Επικ. Καθηγητής Ψυχιατρικής, ΑΠΘ

Ψυχιατρικοί προβληματισμοί σχετικά με την ταυτότητα φύλου

Ο κ. Καπρίνης με την εισήγησή του αποσκοπεί στο να προβληματίσει και να αποδείξει πως η τρανς κατάσταση δεν είναι από τη φύση της παθολογική, πως η τρανς κατάσταση δεν είναι ακραίος υποκειμενισμός και πως το δικαίωμα στον αυτοπροσδιορισμό των τρανς ανθρώπων βασίζεται στην πραγματικότητα. Επίσης, θα επισημάνει πως η ψυχιατρική έχει άλλη αποστολή από την ψυχιατροποίηση των πάντων και πως είναι ανάγκη να σταματήσουμε να αναφερόμαστε στην έννοια του φυσιολογικού με ηθικολογικό τρόπο.

- **Σταύρος Μπουφίδης**, Ψυχίατρος

Από την κατανόηση της ταυτότητας και έκφρασης φύλου στο δικαίωμα για αυτοπροσδιορισμό.

Ο κ. Μπουφίδης θα αναφερθεί στο γεγονός ότι η Παγκόσμια Επαγγελματική Ένωση για τη Διεμφυλική Υγεία κυκλοφόρησε μια δήλωση το Μάη του 2010 ζητώντας την αποψυχιατρικο - παθολογικοποίηση της ασυμφωνίας (δυσφορίας) φύλου με τις κυρίαρχες νόρμες φύλου σε όλο τον κόσμο (Διοικητικό Συμβούλιο, 2010). Στην Ελλάδα η τρανς κατάσταση θεωρείτο λαθεμένα ψυχική διαταραχή (λόγω της ένταξης της τρανς κατάστασης με τον όρο δυσφορία φύλου στους ταξινομητικούς καταλόγους των ψυχικών διαταραχών). Ο λόγος ένταξης στους καταλόγους είναι κυρίως οικονομικός έτσι ώστε να καλύπτεται το κόστος της φυλομετάβασης από τα ασφαλιστικά ταμεία.

Ο κ. Μπουφίδης θα επισημάνει ότι άλλο είναι η διαδικασία φυλομετάβασης και άλλο η διαδικασία μεταβολής των στοιχείων ταυτότητας. Δεν κρίνεται απαραίτητη η φυλομετάβαση και η τριαδική θεραπεία για τη διαδικασία μεταβολής στοιχείων ταυτότητας αλλά θεωρείται πολύ ωφέλιμο να έχει γίνει η μεταβολή των στοιχείων ταυτότητας κατά τη διάρκεια της φυλομετάβασης, ιδίως στα παιδιά και στα έφηβα άτομα. Η έννοια του αυτοπροσδιορισμού έχει ιδιαίτερη σημασία καθώς κανένας δεν έχει το δικαίωμα να ετεροπροσδιορίσει έναν τρανς άνθρωπο. Κάθε άνθρωπος έχει την ελευθερία να κατατάξει και να αυτοπροσδιορίσει τον εαυτό του όπως νομίζει.

Τέλος, θα αναφερθεί στο ρόλο του ψυχιάτρου στην παρούσα φάση σε σχέση με τη διεμφυλικότητα. Είναι ρόλος συμβουλευτικός και υποστηρικτικός;

Το να είσαι τρανς ή άνθρωπος που δεν ταυτίζεται με τις κυρίαρχες νόρμες του φύλου είναι θέμα διαφορετικότητας και όχι παθολογίας.

